Maa- ja metsätalousministeriö Neuvostoraportti EU/12/2023-MMM-100

Fallenius Sanna-Helena, Hörman Ari, Kallio Matias, Ratasvuori Heta 12.12.2023

Maatalous- ja kalastusneuvoston 10.-12.12.2023 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 10.-12.12.2023

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Brysselissä 10.-12.12.2023. Neuvosto venyi aina tiistaiaamuun saakka kalastusneuvotteluiden vuoksi.

Neuvostossa päästiin poliittiseen yhteisymmärrykseen Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2024 sekä tietyissä tapauksissa myös vuosille 2025 ja 2026. Lisäksi päästiin yhteisymmärrykseen Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2024.

Neuvosto tavoitteli yleisnäkemystä asetuksesta koskien uusia genomitekniikoita kasvinjalostuksessa. Maatalousministerien enemmistö kannatti puheenjohtajavaltio Espanjan ehdotusta asetuksen kompromissiksi, mutta riittävää määräenemmistöä neuvoston yleisnäkemykseksi ei vielä löytynyt.

Puheenjohtajavaltio esitteli kolmen eri asetusehdotuksen edistymisraportit. Näihin lukeutuivat kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä koskeva asetus sekä asetukset kasvien lisäysaineistoista ja metsänviljelyaineistoista. Keskustelussa harmiteltiin sitä, että metsien tilan seurantaa koskevaa asetusta ei nostettu maatalous- ja kalastusneuvoston asialistalle nyt joulukuun kokouksessa ja toivottiin asian nostamista listalle tammikuussa,

Jäsenvaltiot katsoivat YMP:n strategiasuunnitelmien ensimmäisen täytäntöönpanovuoden onnistuneen kohtalaisen hyvin. Uuden YMP:n avulla on saavutettu hyvin tavoitteita ruokaturvan, ilmaston ja ympäristön kannalta. Puheenvuoroissa korostui se, että kriisien jälkeen YMP:ssä tarvitaan enemmän vakautta ja ennakoitavuutta. Strategiasuunnitelmien muutokset on voitava toteuttaa nykyistä joustavammin. Kritiikkiä uusi YMP sai mm. monimutkaisuudesta, valvontojen lisääntymisestä ja hallinnollisesta taakasta maksajavirastoille.

Komissio antoi neuvostolle katsauksen maatalousmarkkinoiden tilanteeseen. Monissa jäsenvaltioiden puheenvuoroissa todettiin, että vaikka tilanne markkinoilla on tasaantunut, on tilanteen kehittymistä edelleen seurattava tarkkaan. Korkeat korot, inflaatio, tuotantopanosten kalleus ja geopoliittisen tilanteen epävarmuus aiheuttavat huolta. Keskustelussa nousi esiin myös Puolan pyynnöstä Ukrainan jäsenyysneuvottelut ja jäsenyyden vaikutukset EU:n maataloudelle. Jäsenvaltiot korostivat tukeaan Ukrainan jäsenyysneuvotteluille. On tärkeää hahmottaa asian laajempi merkitys. Puheenvuoroissa myös tunnustettiin Ukrainan jäsenyyden vaikutukset maatalouteen ja pyydettiin kattavaa ennakkoselvitystä asiasta. EU:n perhetilamallista tulee pitää kiinni.

Muissa asioissa nostettiin kalastuksen alalta esille Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston kriisituet, Pohjanmeren suuraluetta koskeva aloite (GNSBI) ja

kiinalaisaluksilla havaitut ihmisoikeusloukkaukset. Lisäksi esiteltiin 7.12.2023 komission antama eläinten hyvinvointia koskeva lainsäädäntöehdotuspaketti. Puheenjohtaja antoi myös tilannekatsauksen aamiaisdirektiivin käsittelystä.

1. **Esityslistan hyväksyminen**

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 16274/23 REV 1 mukaisesti.

2. **Neuvoston asetus Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuosiksi 2024, 2025 ja 2026 (16444/23, 16305/23, 16311/23 + ADD 1-2) (Ratasvuori)**
Poliittinen yhteisymmärrys

Asiakohta käsiteltiin yhdessä asiakohdan 3 kanssa.

3. **Neuvoston asetus Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2024 (16442/23, 16305/23, 15715/23 + ADD 1 REV 1) (Ratasvuori)**
Poliittinen yhteisymmärrys

Kalastusmahdollisuuksia alettiin käsitellä jo sunnuntaina. Puheenjohtaja oli jakanut ensimmäisen kompromissiversion muutama päivä ennen neuvostoa. Tänä vuonna ehdotuksessa on ensimmäistä kertaa monivuotisia TACeja (total allowable catch) mukana. Ensimmäistä kertaa brexitin jälkeen päästiin Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa aikataulussa sopuun yhteisistä kannoista. Myös kahdenväliset neuvottelut Norjan kanssa sekä kolmen väliset neuvottelut EU:n, Norjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa saatiin päätökseen.

Komissaari (Sinkevičius) nosti puheessaan esille muun muassa sen, että kolmansien maiden tulisi kunnioittaa EU:n historiallisia kalastusoikeuksia (liittyen kalastukseen Huippuvuorilla) ja tieteellistä neuvoa tulisi kunnioittaa Biskajanlahdella. Lisäksi komissaari nosti esille ankeriaan kalastukseen liittyviä näkökohtia. Komissaari peräänkuulutti vastuullista toimintaa ja toi esille, että jos vähennyksiä ei tehdä nyt, niin joudutaan yhä hankalampaan tilanteeseen myöhemmin.

Monet jäsenvaltioista olivat tyytyväisiä komission neuvotteluponnisteluihin. Jäsenmailla oli kuitenkin vielä useita huolenaiheita, liittyen erityisesti ankeriaaseen (sulkemisajanjakso, makean veden mainin ta asetuksessa sekä lasiankeriaan kalastus), tiettyjen kalakantojen vähentyneisiin kalastusmahdollisuuksiin (esim. valkoturska ja turska), tonnikalan kiintiön sisäiseen jakomenettelyyn sekä alan hankalaan tilanteeseen (kohonneet kustannukset, vähentyneet kiintiöt).

Myös **Suomi** piti puheenvuoron tuoden esille, että on tärkeää perustaa ratkaisut tieteelliseen neuvoon ja yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteisiin. Lisäksi on tärkeä huomioida lokakuun neuvostossa tehty ratkaisu. Suomi kiitti komissiota uudesta ehdotuksesta monivuotisten suunnitelmien muuttamiseksi. Lisäksi Suomi kertoi yhteistyöstä lohen kalastuksen sääntelytoimiin liittyvän tieteellisen neuvon pyytämisessä ja piti tärkeänä asian edistämistä aiemmin sovitun mukaisesti.

Neuvoston oikeudellinen palvelu pyysi neuvostoa huomioimaan, että kalastusmahdollisuuksiin liittyen on meneillään tuomioistuin tapauksia ja toi esille, että tieteellisestä neuvosta ei saisi poiketa sosioekonomisten syiden vuoksi. Neuvoston oikeudellisen palvelun mukaan monivuotiset suunnitelmat antavat jonkin verran joustonvaraa sivusaaliskiintiöiden asettamiselle mutta kyseessä ei ole yleinen poikkeus.

Neuvoston puheenjohtajavaltio, komissio ja jäsenvaltiot neuvottelivat kalastusmahdollisuuksista tiistaihin saakka. Erityisesti kalastuksesta Biskajanlahdella ja Länsi-Välimerellä, ankeriaan kalastuksesta ja tiettyjen Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sovittujen uusien kiintiöiden sisäisistä jaoista neuvoteltiin hyvin pitkään. Monet jäsenvaltiot esittivät huoliaan päätöksen sosioekonomisista seurauksista.

Lopulta vahvistettiin poliittinen yhteisymmärrys (16305/1/23 REV 1). Yksi jäsenvaltio äänesti vastaan molempia asetuksia ja yksi pidättyi äänestämästä.

Muut asiat

Kalastus (Ratasvuori)

4. **a) Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto ja tukiväline – korvaukset poikkeustapauksissa *Portugalin valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Italian, Kreikan, Kyproksen, Maltan, Portugalin, Ranskan, Tšekin ja Unkarin valtuuskuntien puolesta (16421/23)***

   b) Laajennettua Pohjanmeren aluetta koskeva aloite

   Alankomaiden tiedotusasia Alankomaiden ja Ranskan valtuuskuntien puolesta (16422/23)

   c) Käsiteltävänä olevat lainsäädäntöehdotukset

   Direktiivi yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta
   Asetus pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämisestä unionin markkinoilla

   Pakkotyö Kiinan kalastusaluksilla, vesiviljelyssä ja kalanjalostusteollisuudessa

   Alankomaiden valtuuskunnan tiedotusasia (16423/23 + COR 1)

Kalastusaiheiset muut asiat käsiteltiin yhdessä. Portugalin esitteli ensimmäisen meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston kriisituen jatkamista koskevan asian. Ukrainan sota on vaikuttanut merkittävästi myös kalataloussektoriin, polttoaine ja raaka-ainekustannukset ovat nousseet. Kasvaneet tuotantokustannukset ovat oikeuttaneet tukien maksamiseen joulukuun loppuun saakka. Sota on kuitenkin yhä käynnissä ja tilanne entisestään huonontunut, joten korvausten maksumahdollisuutta tulisi pidentää vuoden 2024 loppuun saakka.

Ranska esitteli Pohjanmeren suuraluetta koskevan aloitteen. Kyseinen alue on suuren paineen alaisena ja aloitteen tarkoituksena on edistää tehostettua ja strategista sektorirajat ylittävää kansainvälistä yhteistyötä meriympäristön, energian, elintarvikkeiden ja liikenteen toisiinsa kytkeytyvien siirtymien alalla. Aloitteessa mukana olevat yhdeksän Pohjanmeren valtiota ovat kokoontuneet kertaalleen. Vuonna 2024 aiotaan toteuttaa sidosryhmäkuulemisia ja järjestää seminaari.

Alankomaat esitteli kolmannen asian, joka koski pakkotyötä kiinalaisilla kalastusaluksilla. Kiina on edelleen maailman suurin merenelävien tuottaja ja viejä. Kiinan kalastusteollisuudessa on havaittu ihmisoikeusloukkauksia, kuten pakkotyötä ja laittomia kalastuskäytäntöjä. EU:n markkinoille tulevien kiinalaisten tuotteiden tulisi täyttää samat vaatimukset kuin EU:ssa tuotettujen tuotteiden. NL kehoittaa komissiota tarkastelemaan Euroopan tason aloitteita, kuten pakkotyöasetusta ja yritysten asianmukaista huolellisuutta koskevaa direktiiviä, joilla puututaan hankintaketjujen ihmisoikeusrikkomuksiin ja estetään pakkotyöllä tuotettujen tuotteiden pääsy Euroopan markkinoille.

Jäsenvaltiot (RO, MT, CY, EL, BG, PL, IT, HR, SL, HU, LV, IE, FI, FR, SK) tukivat PT esittämää pyyntöä tukikelpoisuusjakson pidentämiseen. Yksi jäsenvaltio toivoi tutkimus- ja kehitysrahoituksen lisäämistä. Muutama jäsenvaltio toi esille, että kriisitukien sijaan pitäisi edistää alan energiasiirtymää ja poistaa sen lainsäädännöllisiä esteitä.

Jäsenvaltiot pitivät Pohjanmeren aloitetta hyvänä ja rohkaisevana (PT, IE, HR, EL, DE).

Jäsenvaltiot (FR, PT, IE, IT, EL, DE) pitivät pakkotyötä kalastusaluksilla koskevan asian esille nostamista tärkeänä.

5. A-kohtien hyväksyminen

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 16322/23 mukaisesti

6. Asetus tietyillä uusilla genomitekniikoilla tuotetuista kasveista sekä niistä peräisin olevista elintarvikkeista ja rehuista (16443/23) (Hörman)
Yleisnäkemys

Puheenjohtaja esitteli kompromissitekstiehdotuksensa (16151/1/23 rev1) neuvoston keskusteltavaksi sekä esitti sitä neuvoston yleisnäkemykseksi komission antamasta asetusehdotuksesta, joka koskee uusia kasvinjalostuksen geenitekniikoita (NGT-asetusehdotus).

Kompromissiehdotusta on käsitelty Espanjan puheenjohtajuuskaudella kattavasti useissa asiantuntija- ja attaseatyöryhmissä sekä siitä on keskusteltu myös ministerineuvostossa. Viimeisimmät tarkistukset kompromissitekstiin on tehty mahdollistaen NGT2-kasvien kansalliset viljelyrajoitukset (ns. Opt-out), lisäämällä kasvinsuojelua kestävien ominaisuuksien jalostamiskielto, lisäämällä mahdollisuus NGT2-kasvien ominaisuuksien vapaaehtoisiin merkintöihin sekä patenttikysymyksistä pyydetään komissiolta selvitys vuoden 2026 loppuun mennessä. Lisäksi puheenjohtaja on valmistellut lisäyksen kompromissitekstin johdanto-osaan, missä todetaan NGT-kasvien ja luomutuotannon rinnakkainelon järjestelyn haasteellisuus pienissä saarivaltioissa.

Puheenjohtaja korosti, että se on kuullut jäsenmaiden kommentteja ja jotkin maat olisivat halunneet vielä muutoksia, joita toisaalta toiset maat olisivat vastustaneet. Puheenjohtajan mielestä nyt esitetty kompromissiteksti on tasapainoinen, eikä liikkumavaraa enää merkittävästi ole.

Puheenjohtaja kiitti kaikkia jäsenvaltioita rakentavasta yhteistyöstä. PJ muistuttaa, että neuvosto on pyytänyt komissiolta tutkimuksen, johon tämä asetusehdotus perustuu. Maanviljelylle tämä asetus antaa mahdollisuuksia selviytyä ilmastonmuutoksesta ja haasteista. Uudet tekniikat voivat vähentää myös kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Uudet tekniikat ovat hyödyksi EU:n kilpailukyvylle eikä tilaisuutta saa nyt menettää.

Puheenjohtaja totesi, että useat maat pystyivät tukemaan kompromissitekstiä viime viikolla pysyvien edustajien kokouksessa. Puheenjohtaja tuo esittämänsä kompromissitekstin nyt maatalousneuvostoon ja toivoo saavansa sille määräenemmistön tuen ja siten vahvistettavaksi neuvoston yleisnäkemykseksi.

Komissaari Kyriakides kiitti Espanjaa NGT-ehdotuksen tehokkaasta ja rakentavasta käsittelystä sekä nyt saadusta merkittävästä edistymisestä. Euroopan maatalous ja kasvintuotanto tarvitsee innovaatioita ja tässä tietenkin elintarvike- ja ympäristöturvallisuus on pohjana. NGT-ehdotus perustuu komission tekemään kattavaan tutkimukseen ja vaikuttavuudenarvioitiin. Komission mielestä nyt esitetty kompromissiteksti on tasapainoinen, vaikka siinä onkin joitakin osuuksia, jotka eivät täysin vastaa komission alkuperäistä tahtotilaa. Komission mielestä kasvinsuojeluaineiden kestävyyttä koskevien ominaisuuksien jalostaminen olisi pitänyt jättää kasvinlisäysaineistoa koskevassa lainsäädännössä säädeltäväksi eikä NGT2-kasvien opt-out ollut toivottavaa. Komissio on tarkasti kuullut huolet patenttikysymyksistä ja valmistautuu pyydetysti tekemään mahdollisimman kattavan selvityksen aiheesta.

Julkisena käydyssä keskustelussa kaikki jäsenvaltiot paitsi Belgia pitivät puheenvuoron, joissa kiitettiin yleisesti puheenjohtajaa kompromissitekstin rakentavasta työstämisestä. 13 jäsenmaata (CZ, DK, EE, FI, FR, GR, IE, IT, LV, LT, NL, PT ja SE) ilmoitti, että ne voivat kannattaa PJ:n esittämää kompromissitekstiä. Kahdeksan jäsenvaltiota (AT, HR, HU, LU, PL, RO, SK ja SI) ilmoitti kuitenkin suoraan, etteivät voi tukea tekstiä. Lisäksi viisi jäsenvaltiota (BE, BG, CY, DE, MT) pidättäytyi ilmoittamasta tai harkitsee edelleen kantaansa.

Kompromissitekstiä tukeneet maat kiittivät puheenjohtajaa asetusehdotuksen tehokkaasta käsittelystä. Tukea perusteltiin laajasti sillä, että uusia kasvinjalostuksen tekniikoita tarvitaan muun muassa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi, ruokatuotannon sekä Euroopan kilpailukyvyn turvaamiseksi. On tärkeää saada viljelyyn uusia kasvilajikkeita, jotka tarvitsevat vähemmän resursseja, kuten lannoitteita tai kasvinsuojeluaineita, täten asetusehdotus on tärkeä työkalu myös Vihreässä siirtymässä ja pellolta pöytään strategian toimeenpanossa. NGT1-kasvit vastaavat perinteisiä kasveja ja niitä pitää myös kohdella kuin perinteisiä kasveja. Puheenvuoroissa todettiin myös se, että keskustelut ovat olleet haastavia eikä kompromissitekstin tasapainoa enää saa järkyttää. Useat kompromissitekstiä tukeneista jäsenvaltioista toivat esille sen, ettei NGT2 kasvien ns Opt-out mahdollisuus ollut toivottavaa, mutta kompromissihengessä ovat kuitenkin valmiita joustamaan ja tukemaan lopullista tekstiä. Puheenvuoroissa toivottiin laajaa tukea esitetylle kompromissille ja menestystä jatkoneuvotteluihin Euroopan parlamentin kanssa.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajavaltiota ehdotuksen käsittelystä ja komissiota itse ehdotuksesta. Puheenvuorossa todettiin, että maatalous ja kasvintuotanto ovat monien haasteiden edessä ja tämän vuoksi EU:n maataloudelle on hyvin tärkeää, että kasvinjalostuksen lainsäädäntö on ajan tasalla ja uusimman tieteellisen tiedon mukaista. Uusilla tekniikoilla voidaan jalostaa kasveja, jotka edistävät Euroopan unionin innovointi- ja kestävyystavoitteita ja jotka auttavat vastaamaan maatalouselintarvikejärjestelmän haasteisiin. Tarvitsemme uusia kasvilajikkeita, jotka esimerkiksi kestävät paremmin kuivuutta ja sopeutuvat paremmin ilmastomuutokseen. EU:lla ei ole varaa menettää mahdollisuuksia, joita nämä uudet jalostustekniikat antavat kestävän maatalouden ja ruuantuotannon varmistamiseksi ja ruokaturvan edistämiseksi. Tämän asetusehdotuksen myötä EU:n asema kansainvälisillä markkinoilla vahvistuu ja saavutamme kilpakumppaneitamme, joilla uudet genomitekniikat ovat jo käytössä. Puheenvuorossa ilmaistiin tuki puheenjohtajavaltion kompromissiehdotukselle, joka on tasapainoinen ratkaisu eri näkemysten välillä. Yleisnäkemyksen saavuttaminen on nyt tärkeää, jotta neuvotteluissa päästään eteenpäin Euroopan Parlamentin kanssa vielä tulevana keväänä.

Kompromissitekstiä vastustaneissa puheenvuoroissa korostettiin sitä, että yleisnäkemys ei ole vielä valmis eikä kaikkia esitettyjä kommentteja ole otettu huomioon. Suurimpina huolina esitettiin NGT-kasvien ja luomutuotannon erillään pitämistä sekä NGT-kasvien merkintävaatimuksia, jotka koetaan puutteellisiksi. NGT2-kasvien opt-outia kiiteltiin mutta sitä toivottiin useissa puheenvuoroissa myös kaikille NGT-kasveille. Yksittäisissä puheenvuoroissa toivottiin myös siirtymäkautta sekä moitittiin puutteellista riskinarviointia sekä ennakkovarovaisuuden unohtamista. Puheenvuoroissa nostettiin esiin myös huolet patenttikysymyksistä ja mahdollisesta kaupan keskittymisestä. Joissakin puheenvuoroissa haluttiin selvästi kieltää NGT-kasvien patentointi.

Jäsenmaat, jotka ilmoittivat pidättäytyvänsä ilmoittamasta tai eivät ole vielä muodostaneet lopullista kantaansa, kertoivat syiksi joko harkitsevansa vielä kantojaan tai kansallisen kannanmuodostuksen olevan vaikeaa. NGT-kasvien ja luomutuotannon rinnakkainelon järjestelyt pitää ensin varmistaa. Syiksi ilmoitettiin myös aiheen poliittinen herkkyys ja kansalaismielipide.

Komissaari Kyriakides kiitti keskustelusta ja esitetyistä kannoista. Komissaari toivoi, että asiassa päästään nopeasti eteenpäin ja lopulliseen kompromissiin, työtä on pakko jatkaa. Uudet innovaatiot eivät ratkaise kaikkia ongelmia mutta näiden antamia mahdollisuuksia ei saa menettää. Komissaari lupaa tukensa ehdotuksen jatkotyöhön ja keskusteluihin ja lupasi, että patenttikysymykset selvitetään.

Puheenjohtaja kiitti kaikkia valtuuskuntia keskustelusta ja totesi, että nyt ollaan hyvin lähellä yleisnäkemyksen hyväksymistä. Työtä jatketaan työtä rakentavasti, jotta tulevan puheenjohtajavaltion Belgian kaudella päästään eteenpäin. Asetusehdotus antaa mahdollisuuksia ja nyt olisi tilaisuus hyödyntää ne. Vaarana on, että menetetään tilaisuus ja mahdollisuus jatkoneuvotteluihin parlamentin kanssa ja menetetään aikaa vähintään vuosi. PJ toivoo edelleen kaikkien tukea, myös komissiolta toivotaan panosta patenttikysymysten suhteen.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn ja totesi neuvoston käyneen keskustelun ja ottaneen huomioon esitetyt kommentit PJ-valtion esittämästä kompromissitekstistä neuvoston yleisnäkemykseksi.

7. **Asetus kasvien lisäysaineiston tuotannosta ja kaupan pitämisestä (16040/23) (Häkkilä, Fallenius)**
   Tilanneselvitys

Asiakohta käsiteltiin yhdessä kohdan 8 kanssa.

8. **Asetus metsänviljelyaineiston tuotannosta ja kaupan pitämisestä (16142/23) (Häkkilä, Fallenius)**
   Tilanneselvitys

Puheenjohtaja totesi, että asetuksen suhteen oli edistytty, vaikka sen käsittely oli vasta alkuvaiheessa. Puheenjohtaja viittasi myös toimittamiinsa tausta-asiakirjoihin 16040/23 ja 16142/23. Komissio oli esitellyt asian neuvoston kokouksessa heinäkuussa. Tämänhetkinen lainsäädäntö on päässyt tavoitteisiinsa, mutta sitä täytyy virtaviivaistaa ja päivittää. Tarjoamalla maanviljelijöille ja metsänomistajille monipuolisemmat ja kestävämmät kasvi- ja metsälajikkeet, pystytään kestäviin elintarvikejärjestelmiin siirtymistä edistää. Tekstin käsittelyä jatketaan uuden kompromissiehdotuksen pohjalta 19.-20.12. neuvoston työryhmässä.

Komissio kertoi paketin tarkoituksena olevan edistää tärkeimpien luonnonresurssien kestävää käyttöä. Samanaikaisesti tuetaan vihreän kehityksen ja pellolta pöytään –ohjelmien tavoitteita. Komission ehdottamalla asetuksella muutetaan kasvien lisäysaineiston tuotantoon ja markkinointiin sovellettavaa lainsäädäntöä korvaamalla nykyiset kymmenen direktiiviä yhdellä asetuksella. Metsänviljelyaineistoa koskeva ehdotus käsittelee metsäpuiden siementen ja taimien tuotantoa ja kauppaa. Komissio on valmis antamaan selkeytyksiä, jos tarpeen, jotta yhteislainsäätäjät voivat jatkaa asian edistämistä.

Jäsenvaltiot kiittivät puheenjohtajavaltiota tehdystä työstä. Osa jäsenvaltioista näki ehdotukset positiivisessa valossa, mutta moni jäsenvaltioista suhtautui ehdotuksiin vielä varauksella. Asetusten harmonisointi ja päivitys nähtiin yleisesti hyvänä asiana. Tuottajien ja kuluttajien tarpeisiin tulisi vastata, ja geneettisen materiaalin saatavuus taata. Puheenvuoroissa kuitenkin korostui epävarmuus liittyen hallinnollisen ja taloudellisen taakan lisääntymiseen. Esille nostettiin esimerkki kestävyystestauksesta hevi- ja viinisektorilla, mikä aiheuttaisi turhaa taakkaa pk-yrityksille. Keskustelussa nousi esiin myös huoli asetuksen vaikutuksista varsinkin mikroyrityksille. Eräs jäsenvaltio nosti esiin haasteet valvonta-asetuksen soveltamisesta pienempien metsäsektorin yrittäjien näkökulmasta. Muutama jäsenvaltio totesi velvoitteen laatia kansallisia hätäsuunnitelmia haasteelliseksi hallinnollisesta näkökulmasta. Jäsenvaltiot ehdottivat asetukseen myös muutoksia. Metsäaineiston jättämistä valvontajärjestelmän ulkopuolelle ehdotettiin ja tätä perusteltiin nykyisen järjestelmän toimivuudella. Metsänviljelyaineiston jäljitettävyyden ja valvonnan taso tulisi taata. Usea jäsenvaltio toivoi, että valtioiden erityispiirteet otettaisiin paremmin huomioon. Jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä siitä, että keskusteluja aiheesta täytyy vielä jatkaa. Myös sidosryhmiä olisi hyvä kuulla.

Keskustelussa harmiteltiin sitä, että metsien tilan seurantaa koskevaa asetusta ei nostettu maatalous- ja kalastusneuvoston asialistalle nyt joulukuun kokouksessa ja toivottiin asian nostamista listalle tammikuussa.

Suomi oli tyytyväinen siihen, miten keskustelut asetuksista olivat alkaneet neuvostossa. Keskusteluja on kuitenkin vielä tarpeen jatkaa. Suomi tuki molempien asetusten osalta lainsäädännön uudistamista, sekä komission ehdotusta pitää molemmissa ehdotuksissa lainsäädännön pääpilarit ja rakenne ennallaan. Suomelle on tärkeää, että tulevassa lainsäädännössä huomioidaan jäsenvaltioiden erityispiirteet, mistä johtuen tarvitaan myös joustavuutta. Hyväksi havaitut nykyiset säännöt tulisi huomioida.

Puheenjohtaja totesi, että yhteistyötä asian tiimoilta tullaan jatkamaan Belgian puheenjohtajakaudella.

9. Asetus kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä (16044/23) (Hörman)
Tilanneselvitys

Puheenjohtaja oli valmistellut neuvoston keskustelua varten tilanneselvityksen (16044/23) komission antaman kestävää kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevan (SUR) asetusehdotuksen käsittelystä.

Puheenjohtaja oli päätynyt antamaan SUR-asetusehdotuksesta vain tilannekatsauksen viimeisten työryhmä- ja attaseakeskusteluiden pohjalta sekä ottaen huomioon Euroopan parlamentin äänestystulos. Tilannekatsauksessa puheenjohtaja esittää kuitenkin myös viimeisimmän ehdotuksensa kompromissitekstiksi. Espanjan viimeisimmässä kompromissitekstiehdotuksessa on esitetty ehdotukset koko SUR-ehdotukseen, myös SUR-ehdotuksen vaikeimpiin osuuksiin, nimittäin herkkiä alueita, kansallisia vähennystavoitteita sekä yleistä hallinnollista taakkaa, koskeviin osuuksiin.

Julkisena käydyssä **keskustelussa** lähes kaikki valtuuskunnat esittivät puheenvuoron, joissa yleisesti kiitettiin puheenjohtajaa tilannekatsauksen antamisesta ja esittelystä.

Kolmessa puheenvuorossa todettiin selvästi pettymys siitä, ettei jo puolitoista vuotta kestäneissä keskusteluissa ole päästy eteenpäin eikä ole saavutettu kompromissia. Näissä puheenvuoroissa korostettiin tarvetta kiireellisesti vähentää kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja riippuvuutta niistä.

Kaikissa muissa esitetyissä puheenvuoroissa kiitettiin puheenjohtajaa tilannekatsauksesta mutta todettiin, ettei kompromissitekstillä ole aineksia neuvoston yleisnäkemykseksi. Tärkeimpinä esteinä nähtiin edelleen SUR-ehdotuksen kansalliset kasvinsuojeluaineiden vähennystavoitteet, jotka eivät ota huomioon kansallisista tilannetta, muuttuvaa kasvinterveyttä eikä vaihtoehtojen puutetta. Myös herkkien alueiden kasvinsuojeluaineiden käyttökielto koettiin suhteettomaksi vaatimukseksi. Puheenvuoroissa otettiin esiin myös Euroopan parlamentin SUR-ehdotusta vastustava kanta. Sinänsä puheenvuoroissa tuettiin kasvinsuojeluaineiden riskien vähentämistä mutta tavoitteiden pitää olla realistisia eivätkö ne saa vaarantaa ruokatuotantoa. Puheenvuoroissa huomautettiin, että komission omankin arvion mukaan EU-tasolla on jo nyt vähennetty merkittävästi kasvinsuojeluaineiden käyttöä eikä voimassa olevan direktiivin muuttamiseen ehdotetuksi asetukseksi ole tarvetta. Lisäksi toivottiin, että pitää ottaa huomioon myös muiden säädösten ja politiikoiden, kuten yhteisen maatalouspolitiikan, vaikutukset. Joissakin yksittäisissä puheenvuoroissa todettiin, ettei ole edellytyksiä SUR-ehdotuksen jatkokäsittelyyn.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajavaltiota SUR-ehdotuksen käsittelyn edistymisraportista sekä rakentavista keskusteluista, joita on käyty neuvoston työryhmässä SUR-ehdotuksen vaikeimmista osista, eli kasvinsuojeluaineiden käytön rajoittamisesta ehdotuksen mukaisilla herkillä alueilla ja kasvinsuojeluaineiden käytön vähennystavoitteista. Suomi tuki kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentämistä ja halusi korostaa tässä yhteydessä koulutuksen ja tiedottamisen tärkeyttä. Suomessa on jo vuosikymmenien ajan tehty aktiivisesti työtä riskien vähentämiseksi, tämän lisäksi kasvinsuojeluaineiden käyttö on jo vuosien ajan ollut Suomessa hyvin alhaista. Puheenvuorossa tuettiin kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvien riskien vähennystyötä myös koko EU:ssa, mutta samalla korostettiin, että suhtaudumme kielteisesti jäsenmaille asetettaviin sitoviin kansallisiin vähennystavoitteisiin. Kasvinsuojeluaineiden käyttötarve riippuu kasvinterveystilanteesta, joka voi muuttua myös ilmastonmuutoksen takia. Ilman toimivia vaihtoehtoja, kasvinsuojeluaineiden kategorinen vähentäminen voi heikentää kasvintuotannon määrää ja laatua. Alkuperäisen SUR-ehdotuksen mukaiset ns. herkät alueet olisivat tarkoittaneet koko Suomea. Puheenjohtajan ehdotus on askel parempaan ja perustellumpaan suuntaan. Säännöksissä on kuitenkin vielä avoimia kysymyksiä, joita pitää tarkastella ja jotka vaativat keskustelua. Esimerkkinä Suomi mainitsi kemiallisen tehoaineen määritelmän. Ilman riittävän tarkkaa määritelmää emme voi olla varmoja, mikä tehoaine on kemiallinen ja mikä on biologinen. Tähän liittyy myös Suomen useaan otteeseen esille nostama metsätaloudessa hyvin tärkeä urea. Ensiksikin, metsätalous ei kuulu elintarvikeketjuun ja toiseksi, urea ei ole ris-

kituote. Urea on identtinen biologisen aineen kanssa ja tämänkin vuoksi määritelmien pitää olla selviä. Puheenvuoron lopuksi todettiin, että SUR-ehdotuksessa on edelleen useita muitakin osuuksia, jotka vaativat perusteellista tarkastelua ennen kuin voimme sopia mahdollisesta kompromissitekstistä.

Komissaari Kyriakides kiitti keskustelusta ja selvästi esitetyistä kannoista. Komissaari toisti ja aikaisemminkin esittämänsä tarjouksen kompromisseihin ja halunsa jatkaa keskusteluja. Komissaari esitti kiitoksensa Espanjalle tehdystä työstä ja tilannekatsauksesta sekä tukensa tulevalle puheenjohtajavaltiolle.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn ja totesi neuvoston käyneen keskustelun ja ottaneen huomioon esitetyt kommentit PJ-valtion esittämästä tilannekatsauksesta.

10. Tilannekatsaus YMP:n strategiasuunnitelmien ensimmäiseen täytäntöönpanovuoteen (15989/23 COR 1) (Kallio)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
Keskustelu

Maatalouskomissaari Janusz Wojciechowski alusti jäsenvaltioiden keskustelun kertomalla YMP:n ensimmäisestä vuodesta. Lainsäädäntöneuvotteluissa noussut huoli YMP:n ekojärjestelmien vaikutuksesta tuottajatuloon negatiivisesti ei ole toteutunut, vaan päinvastoin ekojärjestelmät ovat osoittautuneet houkutteleviksi viljelijöille. Niiden avulla on saavutettu hyviä tuloksia ilmaston, ympäristön ja eläinten hyvinvoinnin kannalta. Maatalouskomissaari korosti nuorten viljelijöiden tuen merkitystä toimialan tulevaisuuden näkökulmasta.

Komissio ottaa vakavasti jäsenvaltioiden kritiikin YMP:n strategiasuunnitelmien muutosprosessin monimutkaisuudesta ja hitaudesta. Uudet strategiasuunnitelmat ovat osoittautuneet hyväksi välineeksi vastata YMP:n tavoitteisiin – näin on pystytty antamaan jäsenvaltioille toivottua joustoa mutta pystytty säilyttämään vahvat EU-tason puitteet. Uudelleenjakotuen avulla tukea on voitu jakaa aiempaa tasapuolisemmin viljelijöille. Riskinhallintatoimien piiriin olisi saatava nykyistä enemmän viljelijöitä ja välineitä vahvistettava niin EU:n kuin kansallisella tasolla.

Komission arvion mukaan jäsenvaltioiden toimittamat 28 strategista suunnitelmaa ovat ympäristön näkökulmasta kunnianhimoisia. Tiettyjen järjestöjen osoittamasta kritiikistä huolimatta ensimmäinen vuosi osoittaa, että uusi YMP on aikaisempaa kunnianhimoisempi ympäristön ja ilmaston näkökulmasta, kun 90 % tuista kuuluvat uuden ympäristöehdollisuuden piiriin ja kolmasosa tuista jaetaan vapaaehtoisten ekojärjestelmien kautta. Maaseudun kehittämisessä tarvitaan laajoja toimia, joissa LEADER on yksi tärkeistä välineistä. Komissio pohtii maatalouden tulevaisuutta komission puheenjohtajan käynnistämässä strategisessa vuoropuhelussa, jossa pyritään hakemaan tasapainoa maatalouden ja luonnon välille.

Puheenjohtajavaltio oli esittänyt jäsenvaltioille kaksi kysymystä, jonka pohjalta käytiin keskustelu YMP:n strategiasuunnitelmien ensimmäisestä täytäntöönpanovuodesta.

Kysymys 1: Yhdyttekö puheenjohtajavaltion tausta-asiakirjassa esitettyyn arvioon ja ottaen huomioon jäsenvaltion kokemukset, onko joitain näkökohtia, joita haluaisitte korostaa, muuttaa tai korjata?

Kysymys 2: Näettekö tarpeen ottaa muita näkökohtia esiin osana ensimmäisen vuoden arviota?

Jäsenvaltiot yhtyivät komission näkemykseen: uudella YMP:lla saadaan aikaan hyviä tuloksia yhteisiin tavoitteisiin, mutta vasta helmikuussa suunnitelmien toimeenpanosta on täydellisempää tietoa. Jäsenvaltiot ovat valinneet melko erilaisia tapoja toteuttaa vihreää arkkitehtuuria, mutta tuloksiin on päästy hyvin. Kriisinhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista on edistettävä jatkossa yhä ponnekkaammin. Olisi kiinnitettävä aikaisempaa enemmän huomiota tiedottamiseen, jotta viljelijät saavat uudesta YMP:stä kaiken hyödyn irti. Olisi myös kerrottava, mitä täytäntöönpanossa on opittu ensimmäisen vuoden aikana.

Suomen mukaan jäsenvaltioiden tulisi voida reagoida muuttuviin tilanteisiin nykyistä nopeammin myös CAPin strategiasuunnitelmien kautta. Tämä edellyttää nopeampaa prosessia ohjelmien muutosten hyväksymisessä. Tarvitaan lisää subsidiariteettia päättää tukijärjestelmien yksityiskohdista omien olosuhteidensa ja tilanteidensa perusteella. Strategiasuunnitelman tulee keskittyä yksityiskohtien sijaan CAPin perustavoitteiden toteuttamiseen. On erityisesti kiinnitettävä huomiota ruokaturvan takaamiseen. On tärkeää kehittää kriisinhallintatoimia ja selvittää toimivimmat mallit. Jäsenvaltioilla pitäisi olla mahdollisuus reagoida kriiseihin nykyistä huomattavasti joustavammin. Uusi toimeenpanomalli, tulosperusteinen lähestymistapa, uudet digitaaliset järjestelmät ja vahvempi ympäristö- ja ilmastopainotus ovat edellyttäneet uusia monimutkaisia järjestelmiä toimeenpanossa. Maksajavirastoille on tästä syntynyt hyvin suuri työkuorma ja esimerkiksi rahoituksen tarve uusien tietojärjestelmien luomiselle on ollut ennakoitua suurempi. Suomi nosti esille huolen luonnonmukaista tuotantoa koskevan tavoitteen oletettua heikommasta edistymisestä. Inflaatio ja tuotantokustannusten nousu ovat aiheuttaneet tilanteen, jossa kysyntä alenee ja jäädään jälkeen luomutuotannon kunnianhimoisista tavoitteista.

Keskustelussa korostettiin, että tuottajien keskitulo on muita sektoreita alhaisemmalla tasolla, mikä on huomioitava tuottajia kohtaan asetettavissa vaatimuksissa. Eräs jäsenvaltio nosti esille yhteydessä esiin pakkaus- ja alkuperämerkinnät, joista ei tulisi tehdä liian raskaita viljelijöille.

YMP:n uudistus toi mukanaan isoja muutoksia, joihin sopeutuminen on ollut työlästä sekä maksajavirastoille että viljelijöille. Keskustelussa nousi esiin, että valvontojen määrä on uuden YMP:n myötä lisääntynyt ja eräs jäsenvaltio on joutunut palkkaamaan lisää tarkastajia, onko tämä ollut tavoitteiden mukaista? Uudet ehdollisuusvaatimukset (GAEC) ovat osoittautuneet jäykiksi eikä jäsenvaltiokohtaisia erityispiirteitä ole riittävän joustavasti huomioitu. Jatkossa tarvitaan erityisesti vakautta ja ennakoitavuutta.

Jäsenvaltiot toistivat kritiikkinsä komissiolle YMP:n strategiasuunnitelmien muutosprosessien vaikeaselkoisuutta ja hitautta kohtaan. YMP:n strategiasuunnitelmat tehtiin ennen kustannuskriisiä, geopolitiikan ja ruokaturvan nousua keskiöön, joten jatkossa on tarvetta tarkastella suunnitelmia joustavammin mihin myös nopeasti muuttuvat sääolosuhteet luovat painetta. Suomen tavoin muutama muukin jäsenvaltio kiitti komissiota sujuvasta yhteistyöstä strategiasuunnitelmien muuttamista koskevassa prosessissa.

Keskustelun yhteydessä Slovakia esitteli muiden asioiden kohtansa YMP:n suorien tukien ulkoisesta lähentymisestä. Slovakian mukaan asiaa olisi tarpeen tarkastella jo nykyisellä monivuotisen rahoituskehyksen kaudella, sillä YMP:n tuet eivät ole jakautuneet riittävän tasaisesti ja jäsenvaltioiden välinen tukien tasaaminen vahvistaisi myös sisämarkkinoiden toimintaa. Erot suorissa tuissa vaikuttavat Slovakian mukaan tuottajien kilpailukykyyn negatiivisesti, kun verrattain alhaisemmasta tukitasosta huolimatta YMP:n ehdot ovat samat. Keskustelussa Itä-Euroopan jäsenvaltiot vahvistivat jo aiemmin kirjallisesti ilmoitetun tukensa asialle. Muutama jäsenvaltio muistutti, että monivuotisesta rahoituskehyksestä on yksimielisesti sovittu eikä sitä pidä muuttaa, sen sijaan pitäisi keskittyä kehittämään nykyistä YMP:tä siten, että se vastaa paremmin muuttuvien sääolosuhteiden asettamiin haasteisiin. Hieman yllättäen myös maatalouskomissaari Wojsiechowski kertoi olevansa samaa mieltä Slovakian kanssa. Maatalouskomissaari kuitenkin totesi, että jäsenvaltioiden yksimielisesti hyväksymää päätöstä monivuotisesta rahoituskehyksestä ei voi muuttaa vuotta 2027 ennen. Hän muistutti, että jäsenvaltiot voivat tehdä pilarien välisiä siirtoja. Maatalouskomissaarin mukaan pitäisi kuitenkin jo nyt katsoa, että tuet tasataan seuraavan YMP:n uudistuksen yhteydessä 2028 alkavalla rahoituskehyskaudella.

Komissaari korosti loppupuheenvuorossaan joustavuuden tärkeyttä, mutta totesi myös tärkeänä pitkäjänteisyyden, sillä muutoksia ei ole hyvä tehdä paljoa. Tasapaino on tärkeää löytää.

Puheenjohtaja viittasi lopuksi Espanjan suunnitelman valmisteluun sekä totesi, että ensimmäinen vuosi on jo osoittanut uudistuksen hyväksi monilta osin. Viljelijät eivät vastusta kestävyyden edistämistä ja yhdessä pystytään kohentamaan monta asiaa. Joustavuus on kuitenkin tarpeen ja liikkumavaraa pitää olla. Viisi vuotta on pitkä aika.

11. Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen jälkeen (16388/23) (Fallenius)
Komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasia
Keskustelu

Puheenjohtaja viittasi tausta-asiakirjaan. Jäsenvaltiot ovat toimittaneet kirjallisia kommentteja. Samassa yhteydessä käsitellään Romanian ja Puolan pyynnöt, jotka liittyvät GAEC-poikkeuksiin ja Ukrainan.

Komissaari Wojciechowski alusti markkinatilanteesta sekä Ukrainan maataloustuotteiden viennistä. Komissaari totesi, että lähes kaksi vuotta jatkunut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa edelleen suorasti maailman maataloustuotteiden markkinoihin. EU on auttanut Ukrainaa, jotta sen kyky tuottaa ruokaa maailman ruokaturvan edistämiseksi säilyy. Komissaari mainitsi EU:n Ukrainalle myöntämät tullietuudet (Autonomous trade measures, ATM), solidaarisuuskaistat ja kertoi Ukrainan viljanviennin tunnuslukuja. Tonavan reitti ja Mustanmeren laivakuljetuskäytävä ovat tärkeitä, mutta varsinkin jälkimmäinen on hauras reitti. Mustanmeren vienti kattaa 40 % Ukrainan viljanviennistä. Komissaari korosti, kuinka tärkeää on edelleen parantaa solidaarisuuskaistojen kapasiteettiä. Ukrainan viljasato on ollut hyvä: 81 miljoonaa tonnia, josta vientiin on mennyt merkittävä osa ja näin vienti on esimerkiksi kattanut viljan kysyntää Espanjassa, jossa sato on ollut huono. Komissaari korosti, kuinka tärkeää on pyrkiä estämään Ukrainan maataloutuotteiden jääminen vain sen naapurimaihin. Komissaari totesi myös, että komissio seuraa myös muiden ukrainalaisten tuotteiden, kuten sokerin, broilerin ja munien, tuonnin kehitystä. Tuonti on kasvanut niiden osalta merkittävästi. Komissaari viittasi puheenvuorossaan myös syyskuussa Ukrainassa käyttöön otettuun vientilisensointijärjestelmään ja Ukrainan työhön petosten ehkäisemiseksi viennissä. Komissaari vastasi Puolan muiden asioiden kohtaan, että komissio on ehdottanut 8.11.2023 jäsenyysneuvotteluiden avaamista Ukrainan kanssa. Komissaari totesi, että komissio tuottaa erilaisia vaikutustenarviointeja jäsenyydestä. Vaikutukset maatalouteen on arvioitava tarkasti.

Komissaari kertoi **maataloustuotteiden markkinoiden kehittymisestä**. Kulunutta kasvukautta leimasivat vaihtelevat sääolosuhteet. Sloveniassa ja Kreikassa oli paljon vahinkoa aiheuttaneet tulvat ja syyskylvöt myöhästyivät monin paikon Keski-Euroopassa epäsuotuisten sääolosuhteiden takia. Toisaalta taas Iberian niemimaalla, Baltiassa ja Suomessa on ollut keskimääräisen hyvät sääolosuhteet. Lannoitteiden hinnoissa ollaan palautumassa normaalille tasolle. Viljojen sato on ollut 5 % viiden vuoden keskimääräistä satoa alempana. Öljykasveissa satotasot ovat olleet 4 % viime vuotta paremmalla tasolla. Komissaari kertasi myös muiden maataloustuotteiden, kuten maidon, lihan, hedelmien ja vihannesten, oliiviöljyn ja viinin markkinatilanteen.

Komissaari vastasi myös **Romanian muiden asioiden kohtaan GAEC 7 ja GAEC 8 poikkeuksista**. Komissaari totesi, että markkina on nyt erilainen kuin viime vuonna. Poikkeusten jatkaminen edellyttäisi CAP:n perusasetuksen muutosta, mikä on sensitiivinen asia. Komissaari myös korosti, että on huomioitava pitkän ajan kestävyys.

Komissaari korosti vielä lopuksi, että tilanne markkinoilla on nyt vakaampi kuin aiemmin. Tilanteeseen vaikuttaa kuitenkin edelleen Ukrainan tuonti ja geopoliittiseen tilanteeseen liittyvät epävarmuudet. Komissio seuraa tilannetta tarkkaan.

Romania kertoi ensin omasta muiden asioiden kohdastaan liittyen GAEC 7 ja GAEC 8 –poikkeuksiin ja viittasi jakamaansa asiakirjaan 16387/23. Romania vetosi YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen 148 artiklaan, jonka nojalla vuodelle 2023 annettu poikkeus annettiin ja jossa todetaan, että mikäli erityiset ongelmat jatkuvat edelleen 12 kuukauden määräajan jälkeen, komissio voi pysyvän ratkaisun luomiseksi esittää asianmukaisia lainsäädäntöehdotuksia. Romania totesi, että Ukrainan sota on

edelleen käynnissä ja tilanne ei ole muuttunut. Romania myös muistutti komissiota heinäkuun maatalous- ja kalastusneuvoston samasta keskustelusta, jossa yhteensä 15 jäsenvaltiota tuki asiaa. Komissio otti tuolloin asian vain tiedoksi, mutta asiaan olisi reagoitava.

Puola esitteli myös oman muiden asioiden kohtansa liittyen Ukrainan EU-jäsenyyteen ja sen vaikutuksiin EU:n maataloudelle. Puola tunnusti laajenemisen tärkeyden, koska se edistää EU:n taloudellista kasvua. Puola kuitenkin painotti, että laajentuminen tulee tehdä kestävällä tavalla. Puola totesi, että ukrainalaisen maataloustuotannon laatu ja kestävyys eivät ole samalla tasolla EU:n maatalouden kanssa. Laajentuminen ei saa johtaa maatilojen kannattavuuden laskuun. Puola peräänkuulutti tarkkaa analyysiä tilanteesta. Puola kertoi omassa puheenvuorossaan maansa maataloustuotteiden markkinatilanteesta. Vaikka tilanne markkinoilla on EU:ssa yleisesti helpottanut, ongelmat jatkuvat edelleen Puolassa Ukrainan tuonnin ja tuotantokustannusten kalleuden vuoksi.

Monissa **jäsenvaltioiden puheenvuoroissa** todettiin, että vaikka tilanne markkinoilla on tasaantunut, on tilanteen kehittymistä edelleen seurattava tarkkaan. Korkeat korot, inflaatio, tuotantopanosten kalleus ja geopoliittisen tilanteen epävarmuus aiheuttavat huolta.

Keskustelussa nostettiin esiin kunkin jäsenvaltion markkinatilannetta. Eräs maa korosti myös, että vaikea markkinatilanne olisi huomioitava myös siinä, kun annetaan uusia velvoittavia säädöksiä. Niidenkin kumulatiivista vaikutusta pitäisi tutkia.

Merkittävä osa jäsenvaltioista tuki Romanian muiden asioiden kohtaa GAEC-poikkeuksista. Yksi jäsenvaltio tuki poikkeusta vain GAEC 8 –vaatimukseen.

Joukko jäsenvaltioita nosti puheenvuorossaan tarpeen saada lisää tietoa Ukrainan vientilisensointijärjestelmästä ja muutenkin peräänkuulutti parempaa tiedottamista komission ja Ukrainan yhteistyöstä. Yleisesti korostettiin edelleen solidaarisuuskaistojen vahvistamista ja Ukrainan vaikutusta koko globaaliin ruokaturvaan. Jäsenvaltioiden ei tule tehdä yksipuolisia toimia tilanteessa.

Muutamassa puheenvuorossa myös nostettiin tarve ATM-toimien nojalla annettaville Ukrainan tuontirajoituksille tiettyjen tuotteiden kohdalla.

Keskustelussa esitettiin toive, että kauppakomissaari kutsuttaisiin maatalous- ja kalastusneuvoston kokoukseen.

Jäsenvaltiot korostivat tukeaan Ukrainan jäsenyysneuvotteluille. On tärkeää hahmottaa asian laajempi merkitys. Puheenvuoroissa myös tunnustettiin Ukrainan jäsenyyden vaikutukset maatalouteen ja pyydettiin kattavaa ennakkoselvitystä asiasta. EU:n perhetilamallista tulee pitää kiinni.

Keskustelussa nostetiin esiin myös venäläisen tuontiviljan aiheuttamat ongelmat sisämarkkinoilla. Muutama maa pyysi komissiota kieltämään venäläisen viljan tuonnin.

Suomen puheenvuorossa todettiin, että markkinatilanne on vakiintunut, mutta markkinatilanne on ollut haastava johtuen haastavista sääolosuhteista ja korkeista tuotantokustannuksista sekä korkotasosta. Korkealle noussut ruuan hintataso ei näy riittävästi tuottajien tuloksissa. Vaikea tilanne Ukrainassa ja Lähi-Idän tilanteen kiristyminen luovat toimialalle epävarmuutta. EU:n on jatkettava vahvaa tukeaan Ukrainalle, joka käy sotaa sitä vastaan laittomasti hyökännyttä Venäjää vastaan. Suomi korosti, että on tärkeää käydä aktiivista vuoropuhelua Ukrainan kanssa ja löytää ratkaisuja kaupan ongelmakohtiin. Suomi totesi myös, että on tärkeää tarjota Ukrainalle selkeä polku ja perspektiivi EU-jäsenyyteen. On tärkeää, että laajentumiseen valmistaudutaan myös sisäisesti.

Komissaari vertasi loppupuheenvuorossaan Ukrainan viennin suuruutta Mercosur-kauppasopimuksen potentiaalisiin vientilukuihin, jotka ovat useamman miljardin tonnin alempia. Komissaari totesi, että solidaarisuuskaistat toimivat suhteellisen hyvin, mutta toki niiden toimintaa pitää vielä entisestään parantaa. Komissaari totesi komission tarkkailevan myös muiden Ukrainan tuontituotteiden, kuten ka-

namunien ja broilerinlihan tuonnin kehittymistä. Komissaari totesi, että GAEC-vaatimusten muuttaminen vaatisi perusasetusten muutoksia, joka ei ole hyvä idea tässä tilanteessa. Komissaari lupasi, että komissio analysoi venäläisen viljan tuonnin kehittymistä. Venäjän ei pidä hyötyä tilanteesta.

Muut asiat

12. a) Eläinten hyvinvointia koskeva paketti (Hörman) (16509/23)

i) Käsiteltävänä olevat lainsäädäntöehdotukset

a) Neuvoston asetus eläinten suojelusta kuljetusten aikana (16405/23 + ADD 1)

b) **Asetus koirien ja kissojen hyvinvoinnista (16406/23 + ADD 1)**

ii) Tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Fur Free Europe” (Eurooppa ilman turkiksia) (16599/23)

Komissio esittelee

Puheenjohtaja avasi asiakohdan käsittelyn toteamalla komission toimittamat tausta-asiakirjat ja pyytämällä komission edustajaa esittelemään asiakohdat. Komissaari Kyriakides totesi komission antaneen viime viikolla kunnianhimoiset ehdotuksen eläinten kuljetusasetukseksi sekä asetusehdotuksen koirien ja kissojen hyvinvoinnista ja jäljitettävyydestä. Lisäksi komissio antoi samalla tiedonannon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Eurooppa ilman turkiksia”.

Komissaari kertoi, että **eläinten maa- ja merikuljetuksissa** on havaittu paljon ongelmia, lisäksi säädösten toimeenpano vaihtelee. Asetusehdotuksella pyritään parantamaan eläinten kuljetusoloja niin EU:n sisällä kuin kolmansiin maihin. Ehdotuksessa säädetään vaatimuksia kuljetusoloille, lämpötiloille, enimmäisaikoja kuljetusajoille sekä lisävaatimuksia haavoittuville eläimille. Ehdotuksessa huomioidaan myös digitaalisten tekniikoiden, esimerkiksi paikkatietojärjestelmien, hyödyntäminen valvonnassa.

Koirien ja kissojen hyvinvointia sekä jäljitettävyyttä koskeva ehdotus perustuu EFSA:lta pyydettyyn tieteelliseen arvioon. Tarkoituksena on parantaa lemmikkeinä pidettävien eläinten hyvinvointia sekä lisätä niiden kaupan valvontaa ja jäljitettävyyttä. Laiton kauppa niin online-alustoilla kuin EU:n sisällä ja kolmansista maista on suuri ongelma. Komissaari toivoo molemmille ehdotuksille tukea neuvoston käsittelyssä, näillä ehdotuksilla on kansalaisten suuri tuki.

Kaikki jäsenvaltiot paitsi Belgia pitivät julkisena käydyssä keskustelussa puheenvuoron, joissa yleisesti kiittivät komissiota asetusehdotuksista. Ehdotuksia on jo odotettu ja ne koetaan erittäin tarpeellisiksi. Joissakin puheenvuoroissa olisi kaivattu lisää kunnianhimoa ja myös muita ehdotuksia eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi. Elävien eläinten kuljetus on merkittävää taloudellista toimintaa, mutta joissakin puheenvuoroissa toivottiin siirtymistä varsinkin pitkissä kolmasmaakuljetuksissa lihan ja sukusolujen kuljettamiseen elävien eläinten kuljettamisen sijaan.

Lainsäädännön pitää pohjautua viimeisimpään tieteelliseen tietoon, kattavaan vaikuttavuuden arviointiin ja oltava käytännössä sovellettavissa. Hallinnollisen taakan ja lisäkustannusten toivotaan pysyvän rajallisena. Lemmikkejä koskevaa lainsäädäntöä pidetään erittäin tärkeänä, muun muassa laittoman eläinkaupan ja pentutehtailun saamiseksi kuriin. Joissakin puheenvuoroissa toivottiin myös selvempää turkistuotannon kieltämistä koko EU:ssa.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajaa aiheen ottamisesta keskusteluun ja komissiota lainsäädäntöehdotuksista. Ajantasainen lainsäädäntö ja tehokas valvonta ovat edellytys sille, että eläinten hyvinvointi kuljetuksissa varmistetaan nykyistä paremmin. On erityisen tärkeää puuttua ongelmiin niin teuras- kuin muidenkin eläinten maa- ja merikuljetuksissa EU:sta kolmansiin maihin. Suomi on harvaanasuttu maa, mistä syystä kuljetusajat ovat vääjäämättä pitkiä. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että varmistetaan poikkeukset pitkien etäisyyksien ja kuljetusaikojen perusteella.

Suomi on myös pohjoinen maa ja lämpötila on meillä suuren osan vuotta pakkasen puolella. Asetusehdotuksessa oleva 9 tunnin kuljetusaikaraja alle viiden pakkasasteen ulkolämpötiloissa on kohtuuton. Ehdotuksessa ei oteta huomioon, että kuljetusautot voivat olla ja ovat lämpöeristettyjä ja lämmityslaitteilla varustettuja. Näin ollen, jos autot ovat lämmitettyjä, ulkolämpötilalla ei ole kuljetuksessa merkitystä eläinten hyvinvoinnin kannalta. Puheenvuorossa esitettiin huomioita myös ehdotuksen toisesta osasta. Koirien ja kissojen pentutehtailu on kansainvälinen ongelma, jonka hallintaan on jo pitkään toivottu tehokkaita keinoja. Ongelmia on liittynyt paitsi eläinten hyvinvointiin, myös eläintautien leviämiseen ja kuluttajansuojaan.

Komissaari kiitti keskustelusta ja kuulemastaan tuesta. Komissaari totesi olevan selvää, että eri mailla on erilaisia lähtökohtia, etäisyydet ja ilmasto otetaan huomioon. Neuvosto on pyytänyt selvät säännöt lemmikeille ja laiton kauppa pitää saada kuriin ja kansalaiset huolet otetaan huomioon. Komissaari huomautti, ettei muidenkaan asetusehdotusten työ ole loppunut. Turkistuotannon osalta on erilaisia käsityksiä, osa jäsenvaltioista on tuotannon kieltänyt, osalla toimintaan liittyy merkittävää taloutta. Tällä hetkellä ei ole vielä yhteistä näkemystä, joten EFSA:lta on pyydetty mielipide. Komissaari odottaa asetusehdotuksista hedelmällisiä keskusteluita.

Puheenjohtaja esitti kiitoksen esittelystä ja kommenteista sekä totesi neuvoston ottaneen huomioon asiakohdasta käydyn keskustelun.

b) Poikkeus hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevista toimenpidevaatimuksista 7 ja 8 vuonna 2024 (16387/23)
Romanian valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Italian, Latvian, Puolan, Slovakian ja Unkarin valtuuskuntien tukemana

Asiakohta käsiteltiin yhdessä kohdan 11 kanssa.

c) Euroopan maatalouden valmistelu Ukrainan EU:hun liittymistä varten (16386/23)
Puolan valtuuskunnan tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin yhdessä kohdan 11 kanssa.

d) Elintarvikkeiden ja maatalouden tulevaisuus – ulkoinen lähentyminen (16372/23)
Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian ja Viron valtuuskuntien tukemana

Asiakohta käsiteltiin yhdessä kohdan 10 kanssa.

e) Käsiteltävänä olevat lainsäädäntöehdotukset
Aamiaisdirektiivien tarkistaminen – maataloustuotteet – tilannekatsaus (16389/23, 15106/2/23 REV 2) (Fallenius)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja esitteli asetusehdotuksen neuvottelutilanteen ja viittasi toimittamaansa asiakirjaan 16389/23. Direktiiviuudistuksen ideana on edistää terveellisiä ruokailutottumuksia vähentämällä tuotteiden sokeripitoisuutta sekä parantaa elintarvikkeiden merkintöjä ja sitä kautta edistää parempaa kuluttajainformaatiota. Puheenjohtaja keskittyi puheenvuorossaan erityisesti hunajan merkintöjä koskeviin osiin. Puheenjohtajavaltion ehdotuksen mukaan hunajasekoituksessa olevien hunajien alkuperämaat tulee ilmoittaa alenevassa järjestyksessä ja lisäksi ilmoittaa kunkin hunajan prosenttiosuus. Mikäli hunajaa on sekoituksessa useammasta kuin neljästä maasta, niin jäsenvaltio voi päättää ilmoittaa osuudet vain neljästä suurimmasta osuudesta.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saavuttaneen neuvottelukannan asiaan maatalouden erityiskomiteassa. Euroopan parlamentti äänestää myös lähiaikoina asetuksesta. Espanja pitää ensimmäisen kolmikantaneuvottelun asiasta, mutta työtä jatketaan Belgian kaudella. Tavoitteena on saada asia päätökseen ennen kuin Euroopan parlamentin kausi päättyy.

14 jäsenvaltiota kommentoi lyhyesti neuvottelutilannetta ja kiitti Espanjaa hyvästä työstä. Moni toivoi nopeaa edistymistä asian käsittelyssä. Monessa puheenvuorossa korostettiin hunajan alkuperän parempaa ilmoittamista, jäljitettävyyden parantamista ja sitä kautta myös petosten estämistä. Yksi jäsenvaltio totesi, että säännökset menevät liian pitkälle ja aiheuttavat hallinnollista taakkaa.

Komissaari kiitti Espanjaa hyvästä työstä ja toivoi myös direktiiviehdotuksen loppuunsaattamista vielä tällä vaalikaudella.

Suomen edustajat
Ministeri Essayah, ea. Mattila, Husu-Kallio, Kaila, Fallenius MMM; Aalto, Pokki, Valonen, Hörman, Kallio, Ratasvuori, Häkkilä EUE; Fant VNK

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain.

Liitteet -

Viite -